

Александар Максим Појовић

ЗАВРШНА РЕЧ

(фрагменти)¹

МОЈЕ ГЕНЕРАЛИЈЕ

Моје вам име, господо судије, све казује: и професију моју, и нарав моју, и личније од мога имена нити једно није; да хоћете, прочитали бисте га из погледа мога, из гласа мога, и шака ова у песницу згрчена речита је колико и та четири гласа имена које носим: Хуља.

Благочестиво није то име, једнако као што знам да мислите да ни дела моја нису за понос, али јесу она у сагласју са именом мојим, баш као што и ја јесам у потпуној хармонији са њим, сасвим, до последњег дамара свога тела и трептаја душе.

Не одвраћајте лица од мојега имена и дела, но, гледајте ме и чујте моје речи. Саздавате свет од лажи и опсена, и мало шта је несумњиво истинито од онога што гледате око себе, тако истинито да ни зрно заблуде ил' преваре у себи не садржи. Зато се мене нагледајте данас, јер истини се ретко гледа, баш овако, право у очи. Само пазите, добро пазите, пошто као и сваки онај који у наше Сунце јарко гледа предуго,

¹ Делови овога текста избачени су као непотребни за причу и могли би бити објављени у другој форми писаног текста, уколико прилике то буду дозволиле.

будале, безвредни мешанци који могу и ово, могу и оно, и овако, и онако. Неки од вас, способни су ипак да буду само то што већ јесу. Ви сте створитељи свог позива, баш као што сам и ја створитељ свога посла.

Због тога ме волите више него што жалите моје жртве, јер ја вам омогућавам да budete то што јесте.

Ја, више него било ко други, желим сада да вам отворим очи и покажем да не мислим другачије него ви, да нисам наказа и изрод људског рода, како сте могли да читате у штампи за све ово време откад суђење траје; та, ја се само усуђујем да живим онако како мислим, као и ви. И нисам ја од себе створио злочинца. Ја сам само себе препознао, као што је судија препознао себе или порезник себе.

Помислите сами, ето, да ли је већи број оних које сам учинио срећнима, од ових што сам их унесрећио. Питање није тешко, зар не? Али одговор би могао изазвати прилично бљунав укус у вашим устима.

Полицајац који ме је ухватио и премлатио, ви судије које ћете ме осудити, новинари који су писали о мојим неделима... Могао бих да набрајам, охо-хо, све док не бих стигао до удружења грађана госпође АДМАЈ. Сви ви сте срећни, пресрећни због тога што постојим. Платиле су моје жртве за вашу срећу, а ево, платићу и ја, али то тако бива, један сеје, други жање, трећи куса.

Ја сам злочинац који не жели да избегне своју судбину. Свако добија оно што му припада, и не мислим да је казна, коју ћу добити, нешто лоше, још мање јесте добро. Како бих вам то рекао, казна ти припада за дела која чиниш, као што омот на чоколади добијеш са сластицом.

Али, не говорим сада о цени коју ћу платити и на коју сам већ рачунао.

Када сам још као младић отпочео позив злочинца и хуље, ни сањао нисам да је моја професија угрожена од толиких добровољаца.

Ох, каквих вас све има!

Кад гледам лица из окружења госпође АДМАЈ захваљујем Богу што ме је склонио ван њиховог домашаја. Неки од вас, господо, у иживљавању нада мношћу остварили би врхунске уметничке креације. Гледам распламсалу машту у тим очима, на лицима, и јежим се од тога што видим. Не, даме и господо, ту не би било рутине, већ страсти, оне луде и заносне каквом се воли највољенија жена. Покоји од вас био би у стању да са мношћу уради најмање оно исто што сам ја урадио својим жртвама, с тим што мислим и да би био у стању да истински ужива у свему. Ви ме гледате тако да ми је јасно да постајете део моје бранше. Ви који сте љубитељи правдољубивог насиља, за вас је то поподневни омиљени хоби, као скупљање значака.

Умакао сам, дакле, вашим песницама, општрицама и ко зна којим помагалима, али нисам стрељачком строју очију оних који седе поред вас, оних који ме излуђују дугим погледима, мучећи ме тако више не-

